

František Kowolowski: Pro umělecké obory bude vždy zásadní přímý kontakt se studentem

casopisharmonie.cz, 10. 11. 2020

Vystudoval Akademii výtvarných umění ve Varšavě, jako lektora a kurátora současného umění jste jej mohli vidět například v Moravské galerii v Brně. Byl finalistou Ceny Jindřicha Chalupického a v současnosti je děkanem Fakulty umění Ostravské univerzity. S typografem, malířem, performerem a pedagogem Františkem Kowolowským jsme mluvili o tom, jak v současné době probíhá výuka na vysoké umělecké škole. Samozřejmě jsme se dotkli i jiných témat jako je operní akademie a její další směřování, či výstavba zcela nové fakultní budovy.

Vážený pane děkane, jsem rád, že jste si našel čas na tento rozhovor. Světem hýbe pandemie a s tím spojená všemožná omezení, dotýkající se ve velké míře také kultury a umění obecně. Hned v úvodu se tedy zeptám, jakým způsobem vysoká umělecká škola přizpůsobila svůj provoz současným nařízením? Tato doba je složitá a přináší velké nesnáze ve fungování vysokých škol. Pro Fakultu umění je o to složitější, jelikož se praktická výuka nedá provádět distanční formou. Současná vládní nařízení nám praktická setkání uskutečňovat neumožňují. Distanční forma je v mnoha případech neadekvátní a nemůže studentům poskytnout zásadní přínos. Jedinou pozitivní zprávou je, že studenti mají možnost využívat pro individuální rozvoj cvičebny a ateliéry školy, má to však striktní pravidla pro dodržování proticovidových opatření.

Jaké máte dosavadní zkušenosti s online výukou? Máte již nějakou zpětnou vazbu od studentů a pedagogů, na níž by se dalo v případě opakující se situace v budoucnu stavět? Je zřejmé, že online výuka nemůže saturovat praktické dovednosti v jednotlivých předmětech, přesto se snažíme udržovat se studenty intenzivní kontakt. Výuka touto formou probíhá podle rozvrhu především na platformě MS Teams. V tomto smyslu máme v mnoha případech pozitivní reakce z řad studentů, ale jak už jsem naznačil, je jasné, že pro umělecké obory bude vždy zásadní přímý kontakt se studentem.

U teoretických předmětů není těžké si online vyučování představit, jelikož takto nyní funguje většina vysokých škol. Zajímá nás, jak vypadají praktické lekce. Dá se vůbec omezený provoz zvládnout, aniž by se výrazně dotknul kvality výuky? Omezení v tomto smyslu dopadají víc na studenty hudební části Fakulty umění než na výtvarné obory. Je těžko představitelné, že student vám zasílá nahrávku nastudované skladby, kterou pedagog nemůže korigovat v přímé konfrontaci. U výtvarných oborů je tato cesta jednodušší. Dnešní elektronická média umožňují přijatelně zprostředkovávat vytvořená umělecká díla, a to i přesto, že to má určitá specifika, složitější je transfer klasických medií než u intermedií. Mnohdy se pohybujeme v hypotetických rovinách. Představivost a zkušenosti jsou podmínkou smysluplné reflexe hodnocení práce. Z toho vyplývá, že kvalitu výstupů nemáme vždy pod kontrolou, což je velký problém při nastavování podmínek hodnocení studentských výstupů.

Jak jste již řekl, Fakulta umění je svým způsobem unikátní tím, že zastřešuje nejen obory hudební, ale také výtvarné. Jak tedy zevrubně funguje „výtvarná větev“ a co je zpravidla nynější náplní studentského semestru v porovnání s hudebníky? Výtvarné obory se v této situaci vyrovnávají s podmínkami přívětivěji. Studenti mají zadané téma v týdenních cyklech a představují svou práci, která je konzultována. K tomu jsou zadávány i seminární práce k tématu diskurzivních témat současného umění. V tomto smyslu je kladen větší důraz na teoretickou přípravu studentů. Kontextualizace a teoretické bádání historických a kulturně-sociálních podmínek doplňuje klasické disciplíny.

František Kowolowski před svým obrazem

Na Fakultě umění vzniklo Operní studio již před jedenácti lety, kdy je založil tehdejší vedoucí katedry sólového zpěvu docent Alexandr Vovk ve spolupráci s doktorkou Alenou Mazgajovou (katedra smyčcových nástrojů) a profesorem Dušanem Foltýnem (katedra dechových nástrojů). Nyní má studio podobu akademie (Operní akademie Ostrava) a s tím spojenou přímou vazbu na Národní divadlo moravskoslezské. Mohl byste nám v krátkosti tuto akademii představit? V Ostravě vznikla na české poměry ojedinělá platforma Operní akademie. NDM zapojuje studenty Sólového zpěvu Fakulty umění Ostravské univerzity alespoň jednou v každé sezóně do práce na operní inscenaci. Vznikla tak možnost pracovat na operním představení ve zcela profesionálních podmínkách, v týmu a v alternaci se sólisty NDM. Studenty takto připravujeme na profesionální dráhu. Dlouhodobou systematickou prací zvyšujeme jejich interpretační profesionalitu. Zároveň ti nejlepší mohou upozornit na svůj talent. Stát „na prknech“ divadla po boku pěveckých špiček je pro studenty motivující a inspirující. Ve spolupráci však vidím také přínos pro ostravskou uměleckou scénu.

Jaké bude další směřování akademie a na co se diváci mohou v nejbližší době těšit? Dramaturgie OAO doplňuje a rozšiřuje koncepci dlouhodobé dramaturgie opery NDM o tituly komorních oper (zejména 20. a 21. století), ale také o díla klasického či barokního repertoáru. Volba titulu vedle koncepčního dramaturgického záměru NDM sleduje možnosti zajímavých příležitostí pro studenty sólového zpěvu. V únoru roku 2020 byla pro OAO vybrána inscenace Škola žárlivých – komická opera o dvou dějstvích od Antonia Salieriho (1778). Studenty sólového zpěvu doprovodil orchestr složený také ze studentů Fakulty umění. Pokud to covidová situace dovolí, připravujeme operní představení Maurice Ravela – Dítě a kouzla (L'Enfant et les Sortilèges). Jedná se o lyrickou fantazii na libreto spisovatelky Gabrielle Colette, skládající se ze dvou částí. Premiéra by měla proběhnout v únoru 2021 v komorním Divadle „12“ NDM.

V uměleckých kuloárech velmi často rezonuje výstavba nové budovy Fakulty umění OU, který by měla stát na tzv. Černé louce – v srdci Ostravy. V čem bude budova unikátní a co s sebou její výstavba pro oblast umění přinese? Ostravská univerzita získala více než miliardu korun z operačního programu Věda, výzkum, vzdělávání ve výzvě zaměřené na strukturálně postižené regiony. Finanční prostředky z evropských fondů umožní vybudování univerzitního areálu na Černé louce. V nezastavěné části u řeky Ostravice vznikne nové univerzitní zázemí pro sport a technologie a klastr umění a designu. Unikátnost spatřuji především ve spojení výtvarných a hudebních programů a poskytnutí zázemí pro hudební umění a výtvarné umění, které jsou v současnosti v naprosto nevyhovujících prostorách. Pro umělecké disciplíny v nich chybí to podstatné: prostory pro kreativní výuku, tedy místo, kde studenti mohou realizovat umělecké projekty v profesionálním režimu.

V rámci výstavby tak vznikne špičkový komorní sál pro 250 posluchačů, precizní akustická řešení budou propojena s nahrávacím studiem a slibují jedinečné zážitky pro veřejnost a zajímavé příležitosti pro studenty. Dále vznikne zázemí pro Centrum digitálních technologií a design, multimedialní učebny, čtyři desítky specializovaných cvičeben a učeben, zázemí pro Operní studio, zázemí pro zvukovou režii a postprodukcii a specializovaná laboratoř a výukový ateliér pro muzikoterapii. Zároveň vznikne DesignLab (galerie-White Cube), od kterého si slibujeme mezinárodní výstavní činnost, a MusicLab v podobě cvičného prostoru pro komorní hudbu, který rovněž přinese mezinárodní program. Na Novou budovu jsou navázány taky nové studijní programy, které jsme již v letošním roce úspěšně akreditovali. Jedná se o SP Produkce v kulturních a kreativních odvětvích, Grafický design a vizuální komunikace nebo Komorní hra, která je prozatím jediná svého druhu v České republice. Unikátní propojení mezi performativním a vizuálním uměním v rámci jedné budovy přitáhne do Ostravy nejen nadané tuzemské a

zahraniční studenty, ale také umožní import špičkového know-how prostřednictvím uznávaných zahraničních hudebníků a designérů v podobě hostujících profesorů atd.

V jaké fázi se stavba budovy teď nachází a kdy bychom se mohli dočkat jejího dokončení? Výstavba nové budovy pokračuje podle časového harmonogramu projektu. V tuto chvíli probíhají betonářské práce na skeletu budovy a dokončení by mělo proběhnout kolaudací budovy v dubnu roku 2022.

Z oblasti vedení fakulty jsme se již dotázali na mnohé. Jak ale trávíte čas vy osobně v tomto omezeném režimu nejenom na poli pracovním? Ve zbytku času, který mi zůstává (i když jej není mnoho) se konečně dostávám ke čtení dříve odkládané literatury. Občas se dostanu do ateliéru a k vlastní tvorbě.

Máte v závěru pro ostatní (nejen studenty) nějaká doporučení stran psychické odolnosti? Doporučuji všem, aby nepropadali panice a skepsi, využívali čas v sociální separaci zodpovědně a pracovali na svém duchovním i osobním růstu.

Autor: Martin Kajzar

Zdroj: <https://www.casopisharmonie.cz/rozhovory/frantisek-kowolowski-pro-umelecke-obory-bude-vzdy-zasadni-primy-kontakt-se-studentem.html>